

Granskning av ekonomiska processer - kommunens utbetalnings- och momsprocess

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att yttra sig över granskningsrapporten i enlighet med kommunkontorets tjänsteskrivelse.

Sammanfattning

Lunds kommuns förtroendevalda revisorer har valt att granska om kommunstyrelsen har ändamålsenliga rutiner kring utbetalnings- och momshanteringsprocessen.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-01-17 - Granskning av ekonomiska processer
- Kommunrevisionens granskningsrapport - Granskning av ekonomiska processer
- Kommunrevisionens missiv till granskningsrapport - Granskning av ekonomiska processer

Ärendet

Bakgrund

Lunds kommuns förtroendevalda revisorer har valt att granska om kommunstyrelsen har ändamålsenliga rutiner kring momshanterings- (ingående och utgående moms) och utbetalningsprocessen. Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen endast delvis har ändamålsenliga rutiner avseende utbetalnings- och momshanteringsprocessen. Vid granskningen har det noterats att det saknas riskanalyser för att identifiera svagheter och brister i de båda processerna.

Revisorerna gör bedömning att det inte finns tillräckligt ändamålsenliga kontroller vid kundutbetalningar, utbetalningar från

2021-01-17

Diarienummer

KS 2020/0851

socialförvaltningen och vid löneutbetalningar. Betydande belopp betalas ut av kommunen i dessa processer under ett år och det är av vikt att det finns ändamålsenliga kontroller som förhindrar att medel betalas ut till fel mottagare.

Mervärdesskattelagstiftningen är under ständig förändring och det är av detta skäl viktigt att kommunens anställda har aktuell och relevant kunskap för att kunna hantera mervärdesskatt korrekt. Revisorerna gör bedömningen att det finns rutiner för kompetensutveckling men att det saknas en utbildningsplan för att säkerställa att rätt medarbetare får relevant utbildning. Vid stickprovsgranskning har revisorerna noterat att omvänd byggmoms inte har hanterats korrekt. Det är betydande belopp som dessa transaktioner avser och det är av flera olika aspekter viktigt att kommunen har rutiner för att hantera dessa transaktioner korrekt.

Utifrån sin granskning rekommenderar revisorerna kommunstyrelsen att:

- Upprätta riskanalys för att identifiera svagheter inom utbetalningsprocessen samt följa pågående arbete med framtagande av riskanalys inom momshanteringsprocessen.
- Stärka den interna kontrollen vid kundutbetalningar och utbetalningar från socialförvaltningen för att minska risken för att fel uppstår vid utbetalningar.
- Förtydliga rutiner gällande regler och kontroller för utbetalningar.
- Säkerställa rutiner för ändamålsenliga kontroller vid löneutbetalningar.
- Säkerställa att rutinerna för hantering av omvänd byggmoms, fördelning av affärsmoms och kommunmoms samt dold moms är ändamålsenlig.
- Stärka rutinerna kring kompetensutveckling av medarbetare avseende mervärdesskatt.

Kommunrevisorerna har baserat sin granskning på följande lagrum och styrdokument:

- Kommunallagen
- Lag (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner
- Mervärdesskattelag (1994:200)
- Lag (2018:527) om kommunal bokföring och redovisning

2021-01-17

Diarienummer

KS 2020/0851

- Kommunens styrdokument och riktlinjer för utbetalningar och hantering av mervärdesskatt.

Föredragning

Risakanalys

Arbetet med riskanalys för momshanteringsprocessen pågår och beräknas vara klart under våren. Kommunkontoret kommer under våren påbörja arbetet med att ta fram en riskanalys för att identifiera svagheter inom utbetalningsprocessen.

Stärkt kontroll vid kundutbetalningar

Kommunkontoret kommer samtidigt som en riskanalys genomföra arbete med att ta fram ett flödesschema och en processbeskrivning för utbetalningsprocessen.

Kundutbetalningar kan idag utföras av enbart en person till skillnad mot leverantörsutbetalningar som alltid signeras av två medarbetare. Frågan om säkrare kundutbetalningar kommer tas upp med kommunens bank. Under våren kommer också den tekniska filhanteringen av betalfiler ses över för att se till att de säkraste tekniska lösningarna används.

Förtydliga rutiner

Utbetalningsprocessen beskrivs i ekonomihandboken och är känd av förvaltningarna. Under hösten 2020 påbörjade kommunkontoret en översyn av dokumentationen. Kommunkontoret kommer samtidigt som en riskanalys genomföra arbete med att ta fram ett flödesschema och en processbeskrivning för utbetalningsprocessen.

Från och med sommaren 2020 dokumenteras samtliga indikationer som genererats i Inyett. Sedan sommaren kontrolleras också utbetalningar till juridiska personer och enskilda firmor på samma sätt som övriga leverantörsutbetalningar.

Kommunkontoret upplever inte att antalet indikatorer är för många då det vanligtvis resulterar i mellan noll till tio avvikelser per dag. De vanligaste avvikelserna gäller limiter och avvikande betalmönster.

Limiter ställs in per leverantör och ger signal om utebetalning överstiger valt belopp. Avvikande betalmönster är en indikation som jämför aktuella utbetalningar med leverantörens betalningshistorik och ger utslag vid avvikelser. Kommunkontoret anser att det är värdefulla verktyg för att fånga upp avvikelser även om de flesta avvikelser som signaleras är korrekta utbetalningar.

2021-01-17

Diarienummer

KS 2020/0851

Rutiner för löneutbetalning

Vid löneutbetalning tar kommunkontoret ut rapporter för att kontrollera orimliga bruttolöner, dubbla löneutbetalningar, semestertimmar och frånvaro. Kommunkontoret kommer under våren dokumentera rutinerna för kontroll av löneutbetalningar samt hantering av huvudutbetalning vad det gäller signering och godkännande av två i förening.

Rutiner för momshantering

Kommunkontoret har stärkt upp kontrollen för omvänd byggmoms genom att ytterligare klargöra rutinerna för berörda förvaltningar. För att fånga upp de fakturor som eventuellt inte hanteras korrekt genomförs också en efterföljande kontroll.

Hantering av dold moms sköts av respektive förvaltning. Det finns rutinbeskrivningar inom förvaltningarna och det finns inget i revisionens granskning som tyder på att den dolda momsen inte hanteras korrekt. Kommunkontorets bedömning är därmed att rutinerna är ändamålsenliga och medför en riktig hantering av den dolda momsen.

När det sker förändringar i lagstiftning eller tolkning av lagstiftning, informerar kommunkontoret berörda förvaltningar som uppdaterar sina rutiner.

Baserat på revisionens rekommendation kommer information om dold moms att publiceras i kommunens ekonomihandbok. Vidare kommer kommunkontoret att genomföra viss stickprovskontroll av den dolda momsen.

Fördelning av affärsmoms och kommunmoms sker enligt schablon som är avstämd med Skatteverket. Kommunkontoret kommer att se över modellen kring hur kungemensamma licenskostnader av olika slag ska hanteras i respektive momssystem.

Rutiner kring kompetensutveckling

Kommunkontoret kommer att göra en inventering av vilken kompetens som bör finnas inom respektive förvaltning samt i vilken mån utbildningsinsatser krävs för att säkerställa en korrekt hantering av momsprocessen. Kommunkontoret kommer också dokumentera de utbildningsinsatser som sker på ett mer systematiskt sätt.

2021-01-17

Diarienummer
KS 2020/0851

Beredning

Ärendet har beretts på kommunkontoret.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Kommunrevisionen
Kommunkontoret